

3de VERGADERING. — 30 OCTOBER 1890.

Interpellatie-Wertheim betreffende den politieken en den maatschappelijke toestand van Suriname.

Ik behoef den geachten afgevaardigde niet te verzekeren, dat ook op mij eene zeer zware taak rust, om mede te werken tot een goed bestuur van de kolonie Suriname.

Hij is, naar ik verwacht, van dezelfde meening als ik, dat het voorzeker niet aangenaam is, deze zaak in deze Kamer te bespreken. Misschien heb ik een enkel woord gesproken, dat op hem den indruk heeft gemaakt, alsof ik hem persoonlijk iets onaangenaams meende te moeten zeggen. Daarom wensch ik, alvorens te eindigen, den heer Wertheim de verzekering te geven, dat ik de kalme wijze waardeer, waarop hij deze delicate zaak met de Regeering heeft behandeld.

De heer **Fransen van de Putte**: Mijnheer de Voorzitter! Ik zal volstrekt niet in het afgeloopen debat terugtreden. Ik begrijp te zeer de moeilijke positie, waarin de heer Minister van Koloniën verkeert, om die nog te verzwaren. Nu evenwel het beleid van de kolonie Suriname aan de orde is, wensch ik slechts eene vraag te doen aan de Regeering.

In de vergadering van den 14den Juli dezes jaars heeft de Minister van Koloniën ons de volgende verklaring gegeven: »Ik heb daar straks gezegd, dat de Fransche Minister van Buitenlandsche Zaken aan onzen gezant heeft geschreven, dat hij de noodige maatregelen had genomen opdat de vroeger gemaakte regelingen omtrent de op het betwiste gebied te handhaven gedragslijn strikt zouden worden nagekomen en daaromtrent per telegraaf uitdrukkelijke bevelen waren gezonden aan den Gouverneur van Cayenne. En ik heb toen tevens medegedeeld welke die overeenkomsten zijn, die vroeger zijn gemaakt tusschen de beide Regeeringen, en ook de maatregelen welke genomen zijn door de beide Gouverneurs in de West.»

Nu is mijne vraag deze: heeft de Gouverneur van de West reeds aan den Minister bericht, dat de *status quo*, waarvan toen sprake was, sedert is hersteld?

De heer **Mackay**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! In antwoord op deze nieuwe interpellatie kan ik mededeelen, dat van den Gouverneur van Suriname het bericht is ontvangen, dat uit de door hem ontvangen berichten uit Fransch-Guyana gebleken is, dat er concessie verleend was op het betwiste terrein; de Gouverneur heeft daarop een brief aan den Gouverneur van Cayenne geschreven, doch daarop is hij het antwoord nog wachtende.

De Fransche Regeering is door onzen gezant te Parijs in kennis gesteld met de verschillende berichten, zooals wij ze in de Moniteur de Cayenne gevonden hebben, ten einde de noodige maatregelen te nemen, indien nog niet voldaan was aan de vroeger gedane beloften.

Als ik mij wel herinner is er van de Fransche Regeering bericht ontvangen, dat zij uitgaat van de onderstelling, dat het bestuur van Cayenne toen het de concessie verleende, nog niet op de hoogte was van de laatste orders uit Parijs.

In hoeverre dit juist is, weet ik niet, maar wat den Gouverneur van Suriname betreft, kan ik, zooals ik zeide, verklaren, dat deze naar aanleiding daarvan den Gouverneur van Cayenne geschreven heeft, maar nog geen antwoord heeft ontvangen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **Voorzitter**: Ik heb de eer den Minister van Koloniën, namens de Kamer, dank te zeggen voor de gegeven inlichtingen.

De Kamer wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.

VERBETERINGEN.

Op bladz. 9, kol. 2, reg. 5 v. b., staat: *vierde*; lees: »*tweede*»;

aldaar, reg. 6 v. b., staat: *derde*; lees: »*vierde*».

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. verhooging van hoofdstuk IX der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1890; en
- 2°. aanvulling en verhooging der begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1890.

Bij het tweede dezer wetsontwerpen wordt op de begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1890, gebracht de som van f 800 000, bij art. 81 der overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen bestemd voor de vernieuwing van baan en bovenbouw van den Rijnspoorweg. Eenige leden gaven den wensch te kennen dat, zoodra dit wetsontwerp zal zijn aangenomen, in het belang van het reizend publiek zoo spoedig mogelijk het bedoelde ballastbed worde voltooid.

Vastgesteld 29 October 1890.

VAN PALLANDT VAN WAARDEN-
BURG EN NEERIJNEN.
MAGNÉE.
VAN GENNEP.
PRINS.
VAN ROIJEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. wijziging en verhooging van het VIIde hoofdstuk A der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1890; en
- 2°. wijziging en aanvulling van de wet, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegroting voor het dienstjaar 1890.

Deze wetsontwerpen gaven in eene afdeeling aanleiding tot de volgende beschouwingen.

De toelichting en de verdediging door de Regeering van de financieele zijde der spoorwegovereenkomsten steunde op de onderstelling, dat eene 3 percents leening tegen 95 percent zoude kunnen worden geplaatst. Onderscheidene leden meenden daarom tot de Regeering de vraag te moeten richten, of zij in den afgeloopen zomer na het tot stand komen van de wettelijke goedkeuring der spoorwegovereenkomsten in staat is geweest terstond het noodige geld te leenen? Eenige leden dierzelfde afdeeling verklaarden zelfs den stelligen indruk te hebben ontvangen, dat de Regeering zich destijds van de medewerking van een syndicaat, dat zulk eene leening waarborgde, verzekerd had. Velen begrepen niet, welke beteekenis de door de Regeering indertijd medegedeelde berekeningen zouden hebben gehad, wanneer de Minister van Financiën het voornemen koesterde de leening zelve op de toekomst te verschuiven.

Vastgesteld 28 October 1890.

VAN PALLANDT VAN WAARDEN-
BURG EN NEERIJNEN.
MAGNÉE.
VAN GENNEP.
PRINS.
VAN ROIJEN.